

DWUP
Dolnośląski Wojewódzki
Urząd Pracy

**DOLNY
ŚLĄSK**

Załącznik do uchwały nr 4609/VI/21
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 3 grudnia 2021 roku

DOLNOŚLĄSKI
REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ
NA RZECZ ZATRUDNIENIA
NA ROK 2021

sierpień 2021

Spis treści:

Wprowadzenie – podstawowe dokumenty	3
Diagnoza sytuacji na dolnośląskim rynku pracy	9
Sytuacja demograficzna	9
Ogólne informacje o bezrobociu w województwie na koniec 2020 r.	10
Struktura bezrobotnych	11
Sytuacja kobiet i mężczyzn na rynku pracy	13
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	14
Wolne miejsca pracy wg sekcji PKD i zapotrzebowanie na zawody	15
Cudzoziemcy na dolnośląskim rynku pracy	19
Wpływ pandemii COVID-19 na działalność sektora przedsiębiorstw	20
Wsparcie udzielone przez powiatowe urzędy pracy	21
COVID-19 - wsparcie udzielone przez DWUP	23
Priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2021	24
Główne kierunki działań na dolnośląskim rynku pracy w roku 2021	24
Cele dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2021 według priorytetów	24
Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2021	25
Źródła finansowania	26
Partnerstwo, monitoring, sprawozdawczość	28
Obszary monitorowania DRPDZ	28

Wprowadzenie – podstawowe dokumenty.

Podstawą do opracowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia są zapisy art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021, który został przyjęty przez Radę Ministrów-22 czerwca 2021 roku.

Ustawodawca pozostawił samorządom województw pełną swobodę w kształtowaniu zawartości regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia w zakresie realizacji postawionych instytucjom rynku pracy ustawowych celów, jednak zgodnie z zapisami ustawy plan ma określić priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

Dokumenty strategiczne krajowego na rok 2021 uwzględnia oprócz przywołanej wcześniej ustawy dokumenty o charakterze strategicznym i planistycznym w tym m.in. Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowy Fundusz Szkoleniowy na rok 2021 – Wytyczne, ustawę o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Zintegrowaną Strategię Umiejętności 2030 oraz dokumenty europejskie wpisujące się w Europejską Strategię Zatrudnienia, w tym wytyczne w sprawie zatrudnienia, Krajowy Program Reform i przygotowywany Krajowy Program Odbudowy.

Opracowanie edycji Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ) dotyczącego roku 2021 przypadło na szczególny czas. Po okresie stabilnej sytuacji gospodarczej i na rynku pracy, w 2020 r. nastąpił szereg zmian w rzeczywistości społeczno-gospodarczej, wywołanych pandemią wirusa SARS-CoV-2, powodującego chorobę COVID-19. Zarówno polska gospodarka, jak i gospodarki innych krajów Europy i świata, zostały postawione wobec konieczności podjęcia w 2020 r. szybkich działań w odpowiedzi na skutki zdrowotne oraz społeczno-gospodarcze pandemii, przy jednoczesnej potrzebie planowania długofalowej strategii odbudowy gospodarczej.

W ramach przeciwdziałania ekonomicznym skutkom Covid-19 w marcu 2020 r. zostały uchwalone m.in. przepisy umożliwiające praktyczne uruchomienie tzw. tarczy antykryzysowej w pierwszych dniach kwietnia 2020 r. Celem przyjętego pakietu rozwiązań była ochrona miejsc pracy i bezpieczeństwa pracowników, dofinansowanie przedsiębiorców, którzy ponieśli straty w związku z pandemią, wzmocnienie systemu finansowego oraz inwestycje publiczne, a także ochrona zdrowia. Szacowana całkowita wartość tarczy antykryzysowej to ponad 300 mld zł, czyli ok. 15% PKB. Kolejne części tarczy, rozszerzające instrumenty wsparcia, bądź wydłużające czas ich obowiązywania oraz dodające nowe instrumenty weszły w życie w kolejnych miesiącach. Do 15 grudnia 2020 r. łączny wolumen wsparcia wypłacony przedsiębiorcom w ramach Tarczy Antykryzysowej wyniósł ok. 166,5 mld złotych, z tego z: Państwowego Funduszu Rozwoju - ok. 62 mld zł, w ramach instrumentów tarczy wypłacanych przez PUP i WUP (tj. z Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, środków Europejskiego Funduszu Społecznego) - 27,4 mld zł, z Banku Gospodarstwa Krajowego - 48,4 mld zł, z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - 28,6 mld zł i z Agencji Rozwoju Przemysłu - 129,9 mln zł.

Ponadto Komisja Europejska w Komunikacie z 20 maja 2020 r. wskazała, iż wobec efektów pandemii priorytetem jest złagodzenie skutków społecznych i uniknięcie trwałego wzrostu ubóstwa i nierówności oraz to, by obecne i przyszłe środki chroniły wszystkie osoby pracujące. Osoby, których sytuacja już przed kryzysem była niestabilna (np. pracownicy zatrudnieni na czas określony, osoby o niskich umiejętnościach, osoby zmuszone do pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy lub do

samozatrudnienia oraz pracownicy migrujący), prawdopodobnie najdotkliwiej odczują skutki kryzysu, również ze względu na nierówny dostęp do infrastruktury cyfrowej i nierówne możliwości zdobycia umiejętności cyfrowych.

W odniesieniu do obszaru rynku pracy Polska otrzymała z KE szczegółowe zalecenie na lata 2020–2021: "Łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, zwłaszcza przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu. Lepsze ukierunkowanie świadczeń społecznych i zapewnienie dostępu do tych świadczeń osobom potrzebującym. Podnoszenie umiejętności cyfrowych. Dalsze promowanie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej".

Analiza wymienionych wcześniej dokumentów strategicznych oraz przyjętych w 2020 roku rozwiązań zapobiegawczych pozwoliła określić główne wyzwania dla polskiego rynku pracy na rok 2021. Należą do nich:

1. Skutki pandemii COVID-19 dla rynku pracy - kluczowym wyzwaniem jest dalsza ochrona miejsc pracy w związku z możliwym negatywnym wpływem na wzrost bezrobocia ponownego wprowadzania ograniczeń aktywności gospodarczej w wielu sektorach gospodarki.
2. Nierównowaga na rynku pracy wynikająca ze zmian demograficznych i zróżnicowań terytorialnych - w strukturze pracujących widoczne są zmiany w postaci zmniejszania się odsetka młodych w wieku 15–24 lata wśród osób pracujących przy wzroście udziału pracujących w wieku 50+ .
3. Płacowe i pozapłacowe warunki pracy oraz wydajność pracy w Polsce na 1 zatrudnionego - Polska wciąż pozostaje krajem konkurującym niskimi kosztami pracy w porównaniu do gospodarek państw wysokorozwiniętych.
4. Nowe umiejętności i kwalifikacje niezbędne na zmieniającym się rynku pracy - zachodzi potrzeba lepszego, długoterminowego dopasowania umiejętności i kwalifikacji pracowników do wymagań wynikających z tzw. modelu „Przemysłu 4.0”. Dotyczy to nie tylko przekształceń w procesie produkcji, ale również zmian w zakresie organizacji pracy. Umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii pozwoli na wprowadzenie szeregu usprawnień ułatwiających wykonywanie pracy, co może przyczynić się do aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
5. Procesy migracyjne na rynku pracy - zatrudnienie cudzoziemców niwelowało niedobory wynikające m.in. ze zmniejszającej się liczby osób w wieku produkcyjnym, utrzymującej się emigracji, stopy bezrobocia na poziomie zbliżonym do tzw. bezrobocia naturalnego, utrzymującego się wzrostu gospodarczego czy struktury kwalifikacji aktywnych zawodowo obywateli Polski, która nie odpowiada aktualnym potrzebom rynku pracy.

Celem głównym KPDZ na rok 2021, odpowiadającym na zidentyfikowane wyzwania, jest wzrost zatrudnienia oraz produktywności pracy.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Łagodzenie negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla rynku pracy, w tym m.in:

- przedłużenie wybranych form pomocy, m.in. wsparcie w postaci jednorazowych dotacji dla mikro i małych przedsiębiorstw, dofinansowanie ze środków FGŚP w do wynagrodzenia pracowników, świadczenia postojowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz dla osób wykonujących szeroko rozumiane umowy cywilnoprawne, tzw. Tarcza branżowa itp.

Cel 2. Równowaga na rynku pracy, w tym m.in.:

- wspieranie godzenia obowiązków rodzinnych z zawodowymi, w tym zapewnienie dostępu do różnych form opieki nad osobami zależnymi, m.in. do instytucji opieki,
- kontynuacja działań na rzecz zatrudnienia osób młodych, w ramach programu Gwarancji dla Młodzi (w tym poprzez nową edycję programu) oraz innych możliwych instrumentów adresowanych do tej grupy,
- intensyfikacja działań aktywizacyjnych wobec grup osób bezrobotnych wymagających ponadstandardowych działań,
- wprowadzenie zmian systemowych dla działań aktywizacyjnych wobec osób dotychczas biernych zawodowo, pozostających z różnych względów, poza rynkiem pracy,
- modernizacja PSZ – opracowanie pakietu nowych przepisów prawnych oraz dalsza informatyzacja procesów i narzędzi,
- promowanie włączającego rynku pracy oraz ekonomii społecznej w odniesieniu do grup defaworyzowanych, w szczególności do osób niepełnosprawnych,
- działania propagujące stosowanie elastycznych i jednocześnie stabilnych form zatrudnienia (m.in. pracę zdalną, ruchomy czas pracy),
- pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Cel 3. Tworzenie miejsc pracy o wysokiej jakości, w tym m.in.:

- działania na rzecz wspierania i propagowania zatrudnienia w oparciu o formy przewidziane w prawie pracy (kodeksie pracy), przynoszące najlepsze (wymierne) korzyści wszystkim stronom występującym na rynku, przede wszystkim na terenach zagrożonych depopulacją,
- wzmacnianie dialogu społecznego,
- wspieranie rozwoju kompetencji cyfrowych oraz wspieranie szkolnictwa w dostosowaniu do wyzwań związanych z transformacją cyfrową,
- wzmocnienie udziału partnerów społecznych w konsultacjach dokumentów programowych.

Cel 4. Lepsze dostosowanie kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości, w tym m.in.:

- kontynuacja działań na rzecz zwiększania szans na rynku pracy poprzez dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, szczególnie na terenach zagrożonych depopulacją,
- doskonalenie metod prognozowania zapotrzebowania na zawody, kompetencje i nowe kwalifikacje w perspektywie długoterminowej (np. 5 i 10 lat),
- rozwijanie mechanizmów współpracy i koordynacji polityki uczenia się przez całe życie na poziomie centralnym i regionalnym, będącej konsekwencją przyjęcia „Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030”,
- dalsze promowanie kształcenia ustawicznego, a także dofinansowanie kształcenia ustawicznego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- rozwijanie współpracy przedsiębiorców, instytucji edukacyjnych, instytucji publicznych i organizacji pracowników w ramach systemu rad ds. kompetencji,
- prowadzenie polityki ukierunkowanej na wsparcie uzupełniania kwalifikacji zawodowych w związku z wdrażaniem nowych technologii w gospodarce,
- prowadzenie działań służących zwiększeniu szans na rynku pracy osób uczących się w szkołach wyższych.

Cel 5. Skuteczne zarządzanie migracjami zarobkowymi, w tym m.in.:

- analiza systemu prawno-organizacyjnego w obszarze zatrudnienia oraz usprawnienie procedur w tym zakresie, sprzyjających zwiększeniu zatrudnienia spoza polskiego rynku pracy,
- usprawnienie procedur związanych z zatrudnianiem cudzoziemców i analiza możliwych zmian w systemie prawno-organizacyjnym związanym z zatrudnianiem cudzoziemców,
- wspieranie mobilności pracowniczej na rynku pracy państw członkowskich UE/EFTA poprzez sieć EURES, z uwzględnieniem potrzeb polskiego rynku pracy,
- wspieranie powrotów osób z emigracji oraz repatriantów.

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021 oprócz omówionego powyżej Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia uwzględnia m.in.:

- Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- Projekt Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030,
- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Przyjęte w niniejszym dokumencie rozwiązania wpisują się w cele i zadania określone w projekcie Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030 w obszarze rynku pracy, m.in. w:

CEL STRATEGICZNY 2 - ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WYKORZYSTANIU ZASOBÓW NA RYNKU PRACY

Cel operacyjny 2.1 - Poprawa zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy poprzez m.in.:

- wspieranie osób młodych w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy,
- wspieranie i aktywizację osób starszych,
- zwiększenie zatrudnienia i utrzymania się na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
- integrację i reintegrację zawodową kobiet,
- wspieranie działań aktywizujących i podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe,
- indywidualizowanie wsparcia dla grup szczególnego ryzyka,
- reorientację zawodową osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi,
- zwiększenie mobilności zawodowej i terytorialnej,
- wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- poprawę efektywności instytucji rynku pracy,
- rozwój działań partnerskich na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Cel operacyjny 2.2 - Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce poprzez m.in.:

- wspieranie mobilności zawodowej i terytorialnej pracowników.

Cel operacyjny 2.3 - Godzenie życia prywatnego z życiem zawodowym poprzez m.in.:

- wspieranie aktywności zawodowej kobiet wchodzących i/lub powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i/lub wychowaniem dziecka,
- tworzenie i rozwijanie bezpłatnych lub niedrogich miejsc opieki nad dziećmi do lat 3,

Cel operacyjny 2.4 - Rozwój ekonomii społecznej jako elementu rynku pracy i polityki społecznej poprzez m.in.:

- zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej,

- tworzenie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako miejsc pracy zatrudniających osoby doświadczające wykluczenia społecznego,
- przygotowanie przedstawicieli instytucji rynku pracy i pomocy społecznej do wspierania miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej,
- wzmacnianie i budowanie trwałych powiązań pomiędzy podmiotami sektora ekonomii społecznej a instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej w procesie reintegracji i aktywizacji zawodowej grup dewaloryzowanych na rynku pracy.

CEL STRATEGICZNY 3 - PRZECIWDZIAŁANIE PAUPERYZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU MIESZKAŃCÓW DOLNEGO ŚLĄSKA

Cel operacyjny 3.1 - Wspieranie działań na rzecz osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez m.in.:

- aktywizację zawodową osób niezatrudnionych, w tym wspieranie samozatrudnienia,
- podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób w wieku aktywności zawodowej,
- aktywizację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021 zgodny jest również z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, szczególnie z Celem 1 - Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu i Celem 3 - Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.

Do podstawowych zadań strategicznych SRWD 2030, w które wpisuje się niniejszy dokument należą:

- 1.1.1. Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB,
- 1.1.3. Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów,
- 1.2.2. Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych,
- 1.3.2. Wsparcie dla inteligentnej reindustrializacji – cyfryzacji i zaawansowanej automatyzacji procesów technologicznych i zarządczych w przedsiębiorstwach,
- 1.3.5. Wzmacnianie regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych,
- 3.1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz sieci działających na rzecz tych organizacji,
- 3.1.5. Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych,
- 3.1.6. Wsparcie i promocja partnerstwa społecznego, w tym ekonomii społecznej oraz zwiększenie ich roli w realizacji usług społecznych,
- 3.2.2. Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3.2.3. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia udziału i roli kobiet na rynku pracy oraz w życiu publicznym,
- 3.2.5. Wspieranie ekonomii społecznej,
- 3.2.6. Wspieranie działań na rzecz integracji cudzoziemców,
- 3.3.1. Kształtowanie i rozwój usług edukacyjnych i społecznych ukierunkowanych na wzmocnienie rynków pracy,
- 3.3.2. Wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców regionu,
- 3.5.1. Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych,
- 3.5.2. Realizowanie działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Informacje zawarte w DRPDZ na rok 2021 dotyczą działań podejmowanych przez Publiczne Służby Zatrudnienia w regionie, czyli Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz powiatowych urzędów pracy województwa.

Podobnie jak w latach poprzednich, Plan obejmuje:

- diagnozę sytuacji na rynku pracy prezentującą obraz rynku pracy według stanu na koniec 2020 roku i zawierającą omówienie zmian zachodzących w okresie poprzednich 12 miesięcy,
- zgodne z dokumentami strategicznymi priorytety regionalnej polityki rynku pracy,
- wskazanie priorytetowych grup bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia,
- źródła finansowania podejmowanych działań,
- obszary monitorowania DRPDZ na rok 2021.

Diagnoza sytuacji na dolnośląskim rynku pracy

Sytuacja demograficzna

Według publikacji Dolnośląskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, „Sytuacja demograficzna województwa dolnośląskiego w 2020 r.” zbiorowość osób w wieku przedprodukcyjnym, czyli tzw. potencjalne zasoby pracy w przyszłości, liczyła w województwie dolnośląskim w 2020 r. 498,1 tys. osób i stanowiła 17,2% ogółu ludności regionu. Jest to jeden z najniższych udziałów notowanych wśród województw w Polsce.

Wśród powiatów o najwyższym udziale osób w wieku 17 lat i mniej w ogólnej liczbie ludności można wymienić powiaty: wrocławski (22,9%), milicki (19,6%), polkowicki (19,3%), średzki (19,3%) i trzebnicki (18,8%), które w większości są zlokalizowane w zasięgu oddziaływania Wrocławia. Natomiast najniższy poziom tego wskaźnika widoczny był w: Wałbrzychu (14,6%), Jeleniej Górze (14,7%) i powiecie kłodzkim (15,2%).

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku szczególne znaczenie dla rynku pracy ma grupa ludności w wieku produkcyjnym, ponieważ tworzy tzw. potencjalne zasoby ludności zdolnej do pracy oraz grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym, charakteryzująca przyszłościowy potencjał demograficzny – źródło potencjalnych, przyszłych zasobów pracy. W województwie dolnośląskim w końcu 2020 r. zbiorowość osób w wieku produkcyjnym liczyła 1711,0 tys. osób, stanowiąc w województwie 59,2% ogółu ludności, spadek o 0,6 p. proc. w porównaniu do 2019 r. i o 5,0 p. proc. w porównaniu do 2013 r. (Prognoza GUS obejmuje lata 2013-2050).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2020 r. zbiorowość osób w wieku poprodukcyjnym liczyła w województwie dolnośląskim 682,2 tys. osób. Postępuje m.in. stopniowy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w porównaniu do stanu na koniec w 2019 r. ta grupa ludności uległa zwiększeniu o 11,3 tys. osób, tj. o 1,7% (w kraju wzrost o 1,6%), a w porównaniu do 2013 r. – o 130,0 tys., tj. o 23,5% (w kraju wzrost o 20,7%).

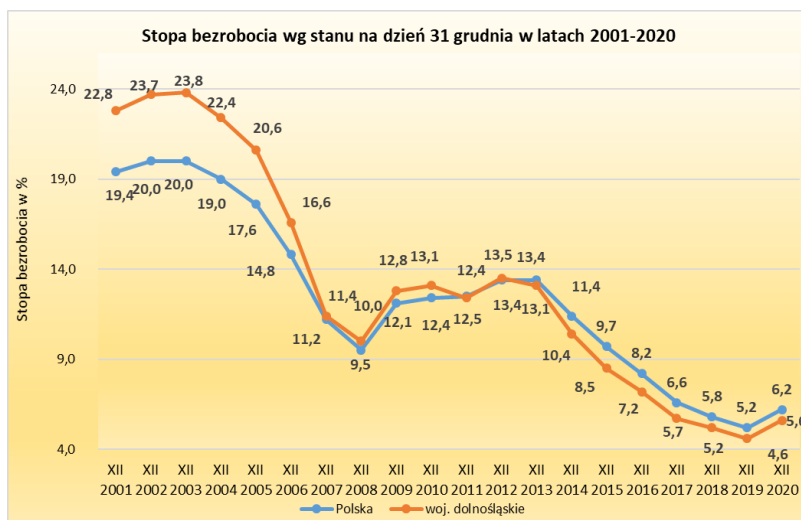
Współczynnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym /przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym/ w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym) w końcu 2020 r. osiągnął wartość 69 osób (w 2019 r. – 67, a w 2013 r. – 56). Województwo dolnośląskie wyróżniało się na tle pozostałych województw jedną z wyższych wartości współczynnika obciążenia demograficznego ludności – 3 lokata w kraju.

W przekroju powiatowym, najwyższy poziom współczynnika obciążenia demograficznego wystąpił przeważnie w miastach na prawach powiatu, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało odpowiednio: w Jeleniej Górze – 79 osób, w Wałbrzychu – 74 osoby, w powiecie lubińskim oraz we Wrocławiu 73 osoby, a w Legnicy – 72 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

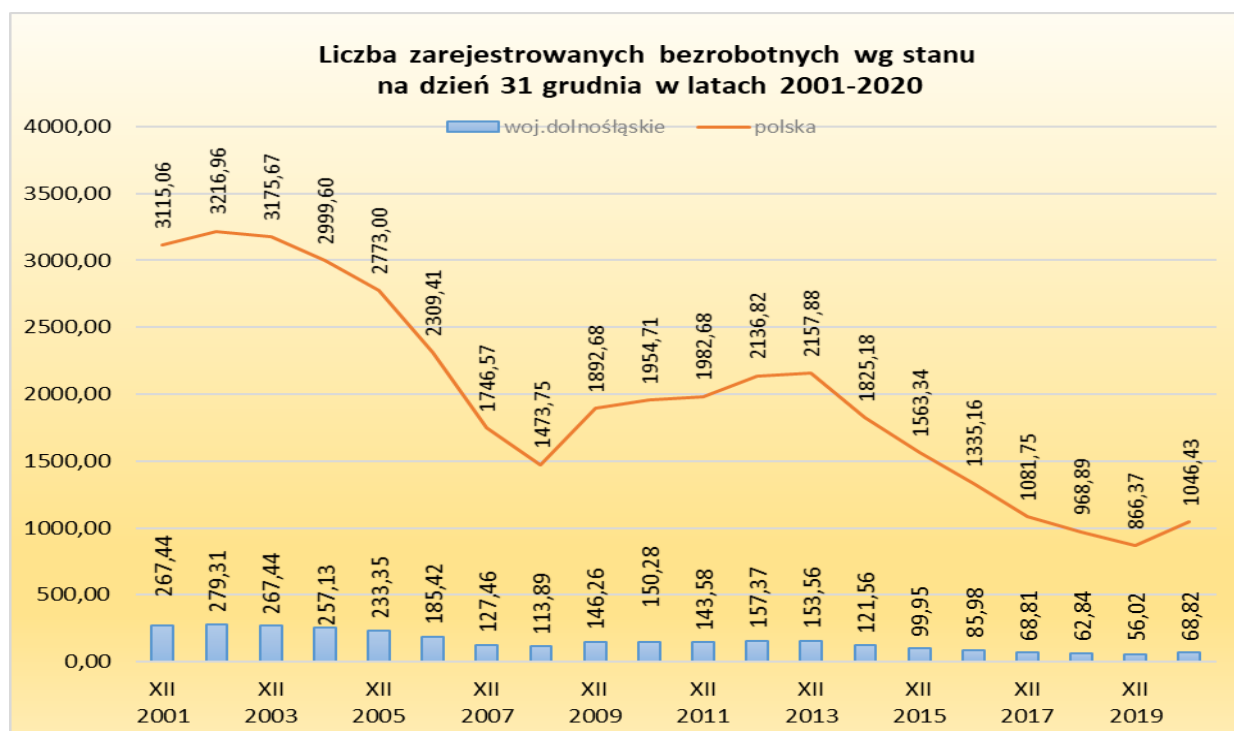
Dane te wskazują, iż sprawdzają się niekorzystne tendencje z Prognozy ludności Polski wg województw do roku 2050 opracowanej przez GUS, według której liczba ludności województwa w latach 2013-2050 zmniejszy się o 414,6 tys. mieszkańców a obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością będącą poza tym wiekiem będzie coraz większe i w roku 2050 wyniesie aż 78 osób.

Ogólne informacje o bezrobociu w województwie na koniec 2020 r.

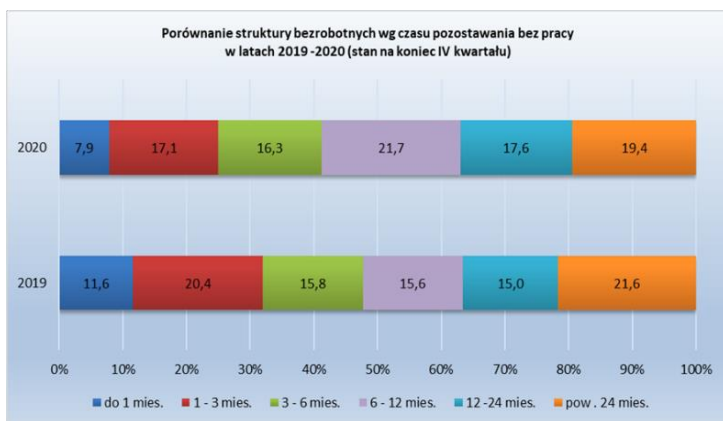
Do lutego 2020 r., to jest czasu naznaczonego rozwojem pandemii COVID-19, można śmiało mówić o korzystnych tendencjach gospodarczych, nie tylko w kraju ale i w województwie dolnośląskim. Kontynuowany był wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców województwa dolnośląskiego tym samym spadku bezrobocia. W latach 2014-2019 utrzymywał się trend

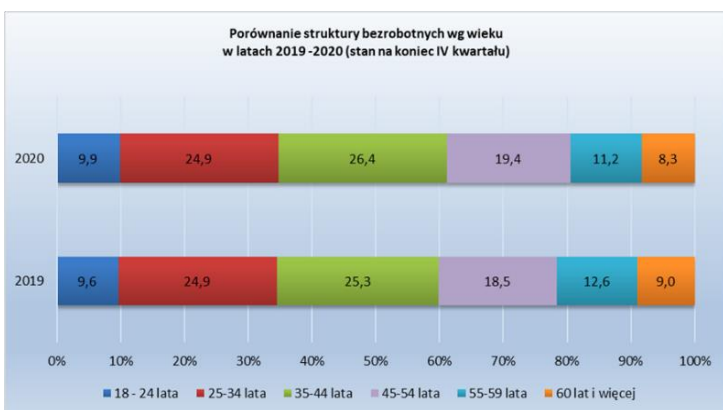
spadkowy poziomu bezrobocia. W końcu grudnia 2014 r. w powiatowych urzędach pracy województwa dolnośląskiego było zarejestrowanych 121 562 bezrobotnych, podczas gdy w grudniu 2019 było ich 2-krotnie mniej tj. 56 022 bezrobotnych. Stopa bezrobocia w końcu roku 2014 osiągnęła wartość 10,4% podczas gdy w grudniu 2019 wyniosła 4,6%. Sytuacja uległa zmianie z chwilą rosnącej liczby zachorowań na COVID-19. Wymusiło to bowiem konieczność interwencji państwa w poszczególne gałęzie gospodarki, nie tylko związane z ochroną zdrowia ale i w pozostałe sektory mając na celu zmniejszenie rozpowszechniania się pandemii. W efekcie w roku 2020 odnotowano dwa lockdowny gospodarki. Skutkowało to wzrostem liczby zarejestrowanych bezrobotnych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 było to 68 822 osoby), stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim osiągnęła wartość 5,6%, czyli o 1 punkt procentowy więcej niż przed rokiem.

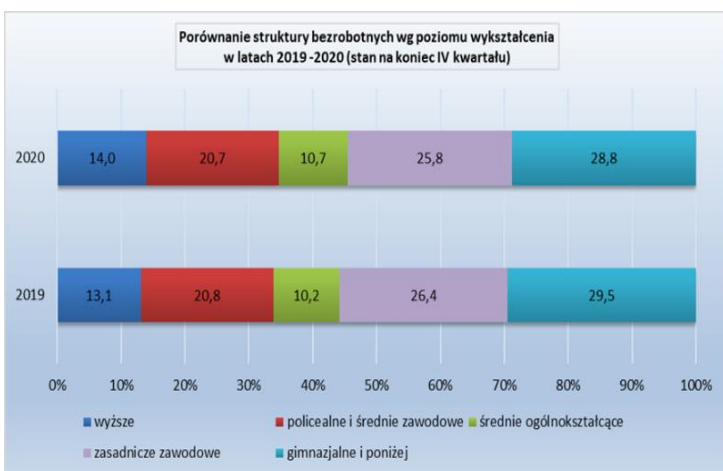

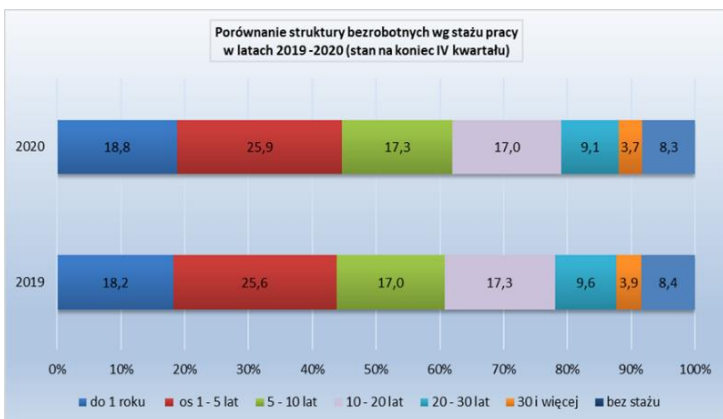
Najliczniejszą grupę bezrobotnych na koniec 2020 stanowiły osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 mies., tj. 14 941 osób (8 760 osób na koniec 2019). Kobiety stanowiły 50,4% tej grupy (56,8% na koniec 2019). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca, tj. 5 433 osoby (6 491 osób na koniec 2019.). Kobiety stanowiły 48,4 % tej grupy (44,7% na koniec 2019).

Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni w wieku 35-44 lata, tj. 18 170 osób (14 196 osób na koniec 2019). Kobiety stanowiły 58,8% tej grupy (61,2% na koniec 2019). Większy odsetek kobiet ww. grupie wiekowej jest wynikiem m.in. obowiązków rodzinnych i prowadzenia domu. Nadal zatem wyzwaniem jest w tej sytuacji godzenie życia prywatnego z życiem zawodowym.

Na koniec 2020 najmniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym tj. 7 384 osoby (5 735 osób na koniec 2019). Jest to spowodowane w dużej mierze kontynuacją nauki przez absolwentów szkół średnich. Nieliczną grupę stanowili również bezrobotni z wykształceniem wyższym, tj. 9 616 osób (7 360 osób na koniec 2019). Największą grupę, bo 19 819 osób, stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (16 500 osób na koniec IV kwartału 2019.).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby legitymujące się stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 17 820 osób (14 318 osób na koniec 2019). Kobiety stanowiły 58,8% ogółu tej grupy (61,3% na koniec 2019). Natomiast najmniejszą grupę stanowiły osoby z ponad 30-letnim stażem pracy i więcej – 2 550 osoby (2 200 osób na koniec 2019). Kobiety stanowiły 27,3% tej grupy bezrobotnych (28,4% na koniec 2019).

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wykazała, że zagrożenie pozostawaniem bez pracy rośnie wraz z wiekiem bezrobotnego. 53% bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat, pozostawała na koniec IV kwartału 2020 r. bez pracy powyżej 12 miesięcy. Jednocześnie korelacja pomiędzy okresem pozostawania bez pracy a poziomem wykształcenia wykazała, iż 59% osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy to bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym. Wśród osób pozostających bez stażu pracy najliczniejszą grupę tj. 41,5% stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy .

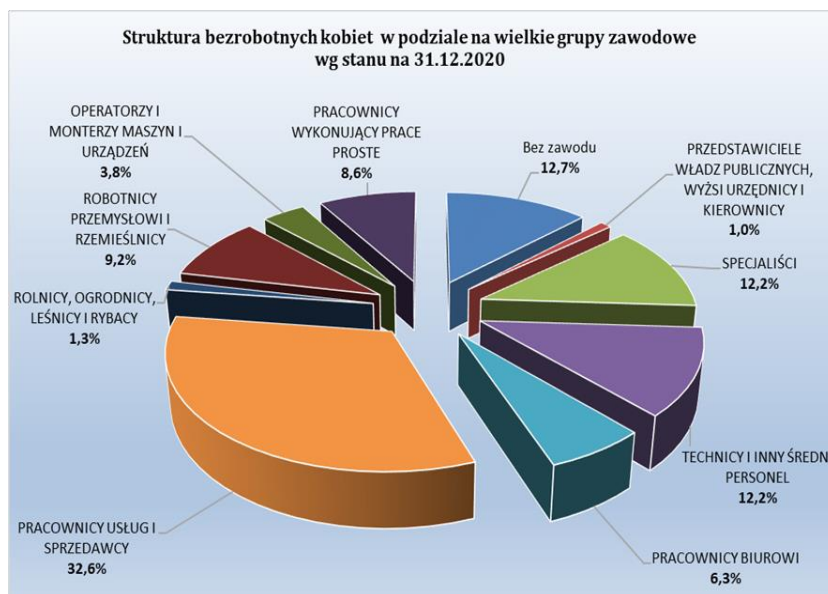
Kategoria	Razem	Okres pozostawania bez pracy w miesiącach						Struktura grupy osób pozostających bez pracy powyżej 12 mies.	
		do 1	1-3	3-6	6-12	powyżej 12	udział % osób powyżej 12 mies.		
wg wieku	18-24	6797	814	1857	1452	1331	1343	19,8	5,3
	25-34	17122	1499	3160	2991	3868	5604	32,7	22,0
	35-44	18170	1391	2933	2943	4110	6793	37,4	26,6
	45-54	13328	999	2105	2105	2970	5149	38,6	20,2
	55-59	7701	446	1087	1028	1560	3580	46,5	14,0
	60 lat i więcej	5704	284	624	673	1102	3021	53,0	11,9
wg wykształcenia	wyższe	9616	913	2025	1643	2108	2927	30,4	11,5
	policealne i średnie zawodowe	14280	1122	2509	2355	3163	5131	35,9	20,1
	średnie ogólnokształcące	7384	624	1403	1358	1626	2373	32,1	9,3
	zasadnicze zawodowe	17723	1314	2688	2713	3845	7163	40,4	28,1
	gimnazjalne i poniżej	19819	1460	3141	3123	4199	7896	39,8	31,0
wg stażu pracy	do 1 roku	12931	1092	2391	2060	2678	4710	36,4	18,5
	1-5	17820	1484	3046	2925	3897	6468	36,3	25,4
	5-10	11920	926	1990	1940	2670	4394	36,9	17,2
	10-20	11688	890	1874	1868	2624	4432	37,9	17,4
	20-30	6234	482	970	950	1471	2361	37,9	9,3
	30 lat i więcej	2550	183	426	484	691	766	30,0	3,0
	bez stażu	5679	376	1069	965	910	2359	41,5	9,3

Sytuacja kobiet i mężczyzn na rynku pracy

Na koniec 2020 w powiatowych urzędach pracy było zarejestrowanych: 36 692 kobiety, które stanowiły 53,3% całej populacji bezrobotnych oraz 32 130 mężczyzn, którzy stanowili 46,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2019 r. liczba bezrobotnych kobiet w województwie dolnośląskim wzrosła o 5 957 kobiet ale zmniejszył się ich procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,6 punktu procentowego. Liczba bezrobotnych kobiet jest wciąż wyższa niż mężczyzn, co spowodowane jest m.in. trudniejszym powrotem do pracy szczególnie po przerwie jaką jest urlop macierzyński lub wychowawczy. W trudniejszej sytuacji są również kobiety poszukujące pracy po raz pierwszy, stanowią one prawie 61,3% wszystkich osób dotychczas niepracujących. Bezrobotne kobiety dominowały głównie w następujących kategoriach:

- długotrwale bezrobotne – 48,6% ogółu bezrobotnych kobiet i 55,9% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- zamieszkałe na wsi – 38,3% ogółu bezrobotnych kobiet i 54,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- bez kwalifikacji zawodowych – 34,3% ogółu bezrobotnych kobiet i 56,7% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 28,9% ogółu bezrobotnych kobiet i 88,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii.

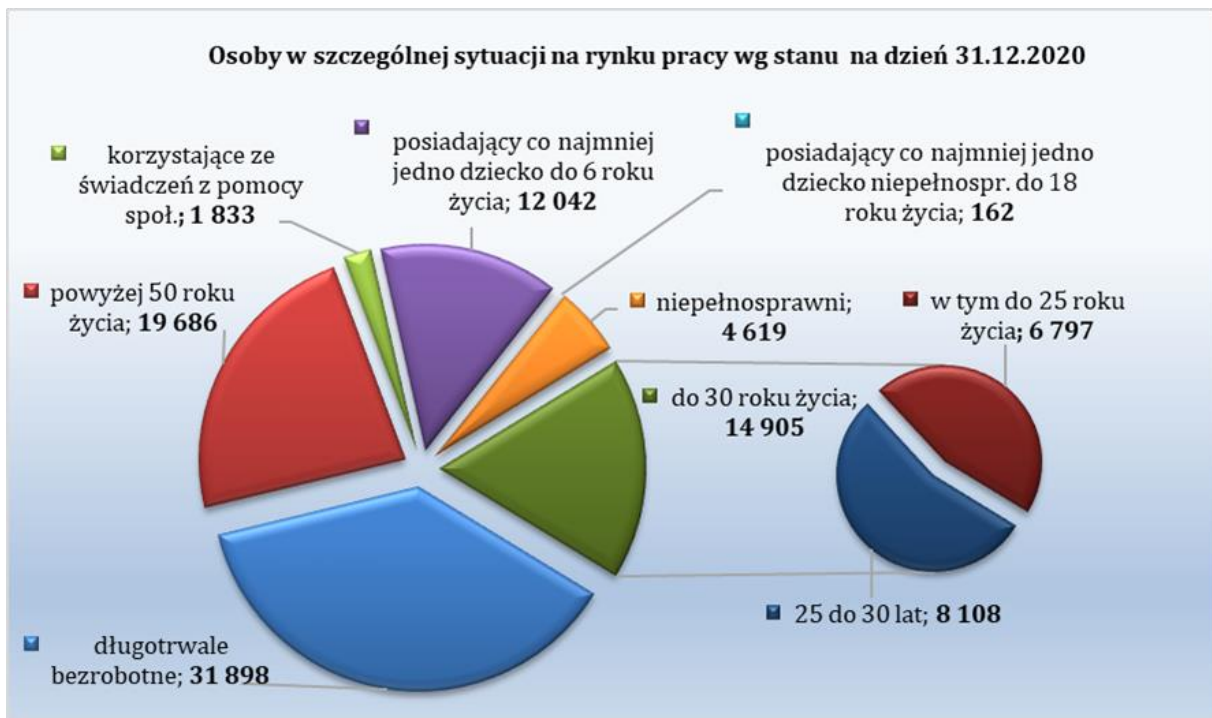

Na koniec 2020 największa liczba bezrobotnych kobiet reprezentowała zawody z wielkiej grupy zawodów pracownicy usług i sprzedawcy (11 969 osób, tj. 81,8% bezrobotnych w tej grupie zawodów i 32,6% bezrobotnych kobiet). Liczną grupę stanowią również kobiety bez zawodu (4 654 osób, tj. 58% bezrobotnych w tej grupie zawodów i 12,7% bezrobotnych kobiet).

Wybrane kategorie bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych kobiet - 31.12.2020
Ogółem	36 692
Zamieszkali na wsi:	14 053
w tym posiadający gospodarstwo rolne	80
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	952
Cudzoziemcy	173
Bez kwalifikacji zawodowych	12 571
Bez doświadczenia zawodowego	5 886
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	9 920
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:	29 658
do 30 roku życia	9 773
w tym do 25 roku życia	4 191
długotrwale bezrobotne	17 832
powyżej 50 roku życia	6 656
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	876
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	10 615
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	137
niepełnosprawni	1 941

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

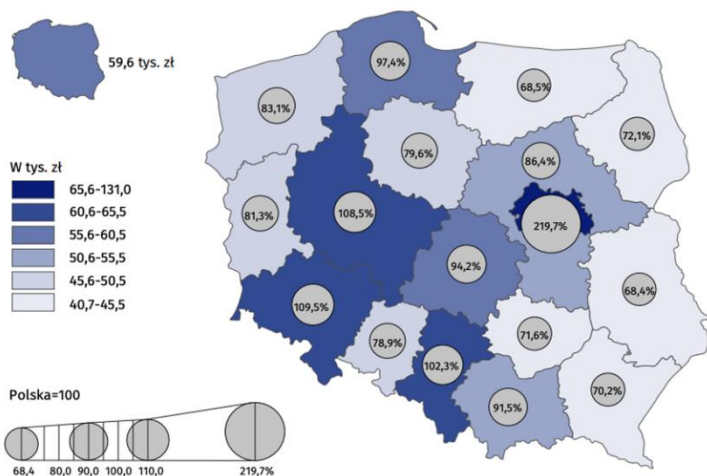
Artykuł 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadził grupę bezrobotnych jaką stanowią osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z końcem grudnia 2020 r.- grupa ta liczyła 54 478 bezrobotnych, co stanowi 79,2% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zwiększyła się o 8 587 osób, ale zmniejszył się ich procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych o około 2,7 punktu procentowego.

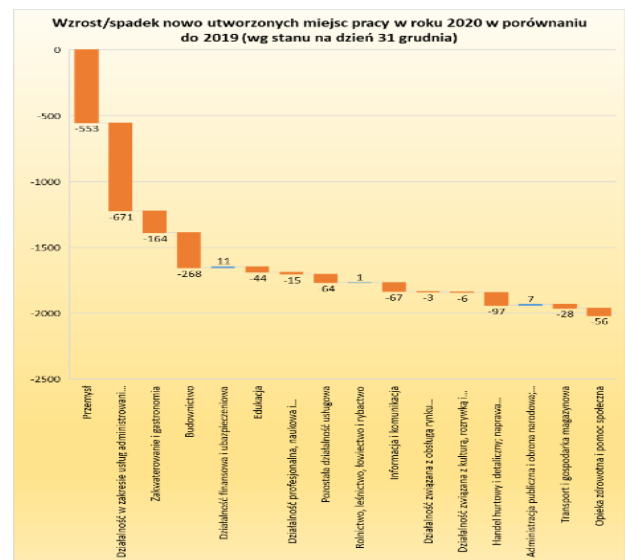
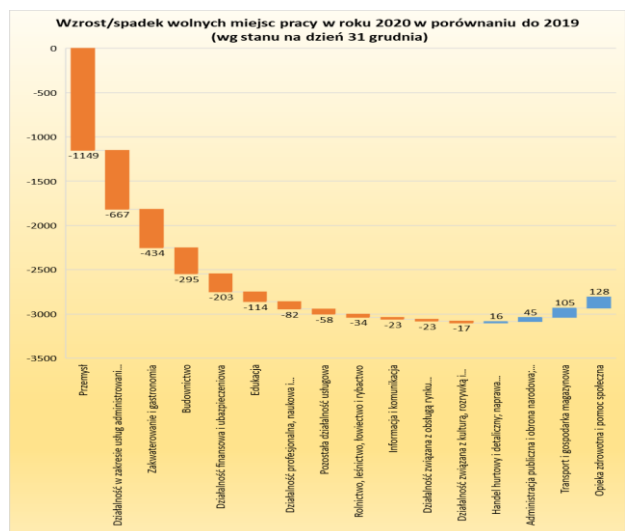
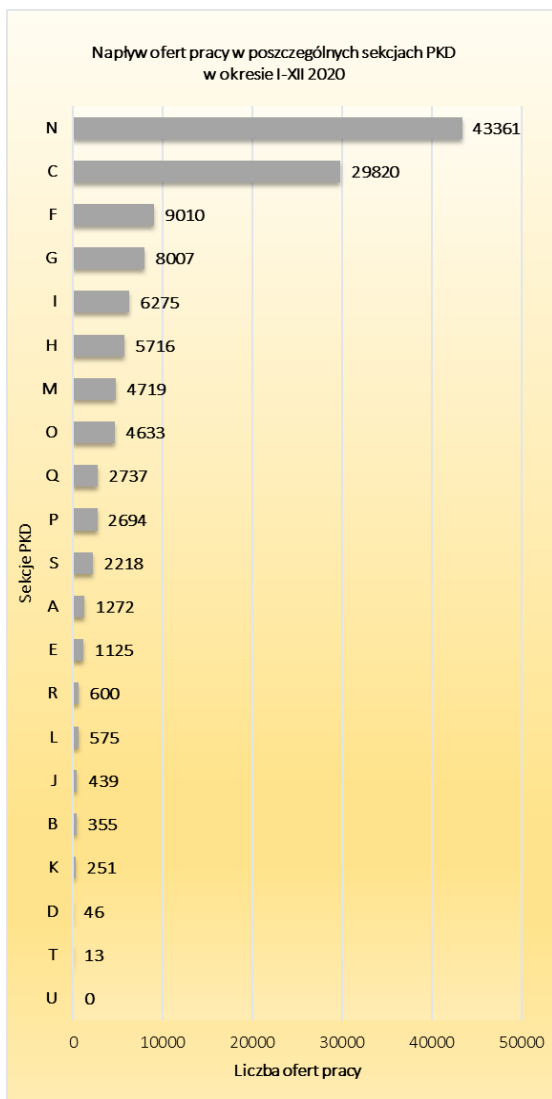
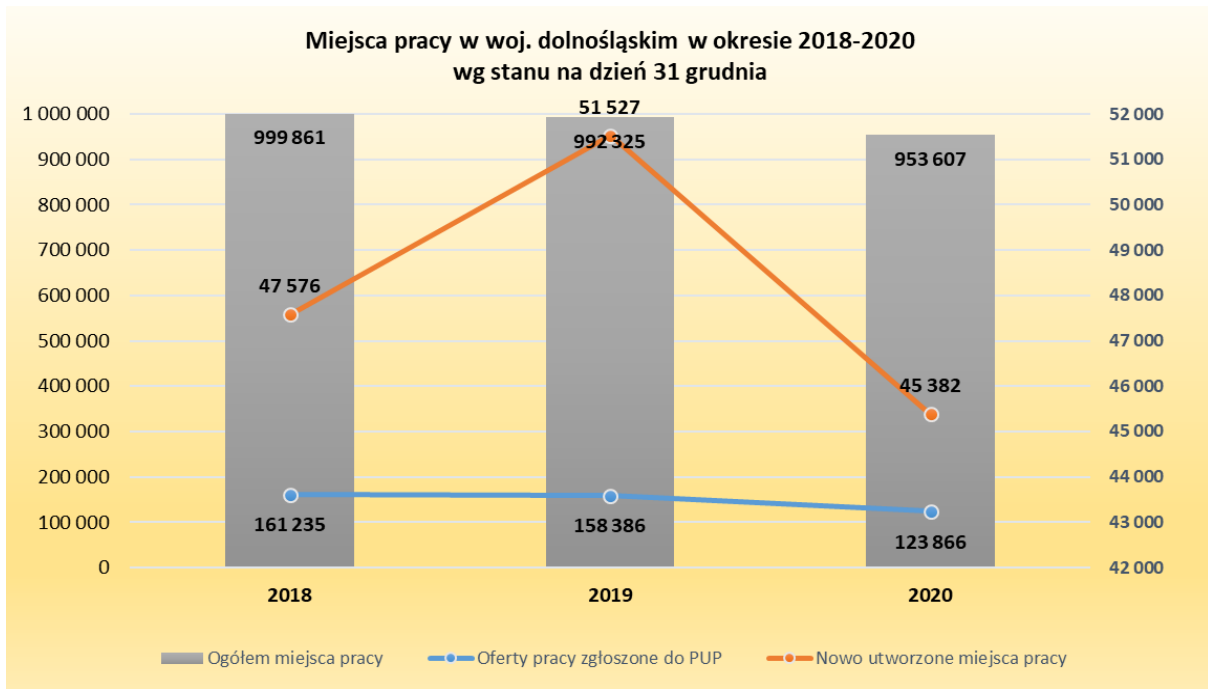

Wolne miejsca pracy wg sekcji PKD i zapotrzebowanie na zawody

Województwo dolnośląskie jest jednym z najbardziej uprzemysłowionych regionów Polski. Struktura gospodarki jest oparta na trzech gałęziach tj. usługach, przemyśle oraz handlu. W zakresie wytworzenia produktu krajowego brutto (PKB) z końcem 2019 r. województwo dolnośląskie plasowało się na drugiej pozycji zaraz po Warszawie. Według ostatecznego szacunku GUS, wskaźnik PKB w 2019 r. w Polsce wzrósł realnie o 4,7% w porównaniu z rokiem 2018. Spadek aktywności gospodarczej w związku z pandemią COVID-19, spowodował pogorszenie sytuacji na rynku pracy nie tylko w kraju ale również na Dolnym Śląsku. W roku 2020 nastąpił w Polsce pierwszy raz od 1993 r. spadek PKB o 2,7%. Podjęte przez państwo działania na rzecz ograniczenia rosnącej liczby zachorowań spowodowały zamykanie/zawieszanie działalności gospodarczych m.in. w takich sektorach jak: gastronomia, hotelarstwo i turystyka, przemysł. Mimo licznych programów pomocy ze strony państwa, nie udało się w pełni utrzymać dotychczasowego zatrudnienia. Zmniejszyła się liczba miejsc pracy o 38,7 tys., na przestrzeni roku spadła również liczba nowo utworzonych miejsc pracy z 51,5 tys. do 45,4 tys. W roku 2020 liczba zgłoszonych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej do powiatowych urzędów pracy wyniosła blisko 13% wszystkich wolnych miejsc pracy w województwie. 35% z nich dotyczyło sekcji N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz 24% sekcji C przetwórstwo przemysłowe.

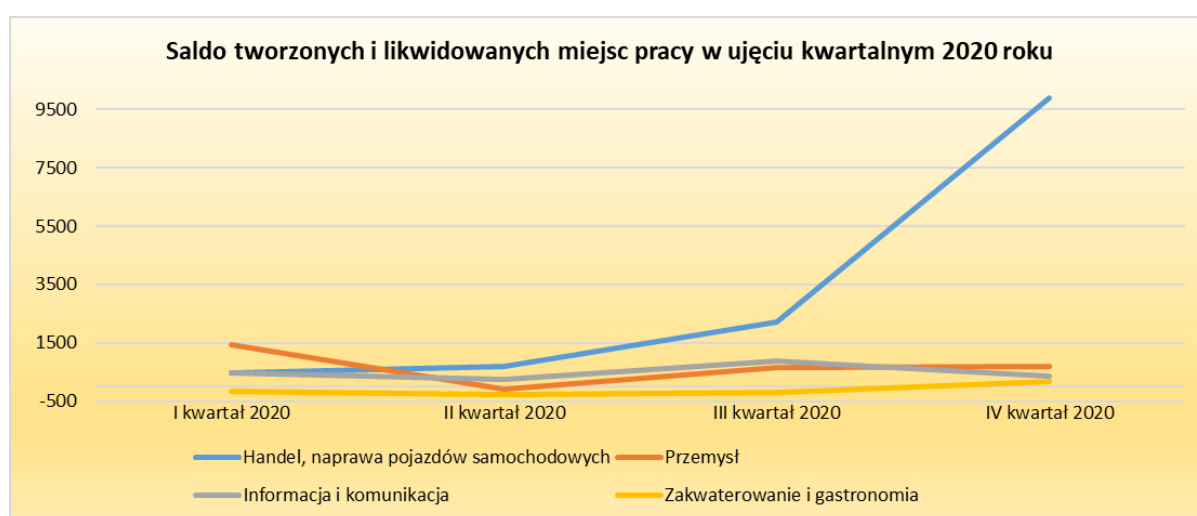
Mapa 1. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2019 r. (ceny bieżące)

Najbardziej dotkniętymi skutkami pandemii ze względu na ograniczenia dotyczące również sposobu spędzania wolnego czasu (turystyka i gastronomia) okazały się zatem na koniec I kwartału 2020 r. sekcja zakwaterowanie i gastronomia. Doszło do przewagi zlikwidowanych miejsc pracy nad utworzonymi (saldo tworzonych i likwidowanych miejsc pracy -157). Odwrotnie sytuacja wyglądała natomiast w takich sesjach jak handel i naprawa pojazdów samochodowych(+475), przemysł (+1427) oraz informacja i komunikacja (+482). O ile w przypadku sekcji zakwaterowania i gastronomia sytuacja w skali kolejnych kwartałów pogarszała się z saldem tworzonych i likwidowanych miejsc pracy w końcu IV kwartału 2020 +156, o tyle w pozostałych przypadkach tendencja wzrostowa była widoczna w skali roku i miała charakter trwały (saldo tworzonych i likwidowanych miejsc pracy w końcu IV kwartału 2020 kolejno +9897, +675, +356). Rozwój e-commerce przekładający się m.in. na handel jak również praca zdalna wprowadzona okresowo, jako środek zaradczy w wielu firmach, miały na to znaczący wpływ.

Na przełomie III i IV kwartału 2020 DWUP przeprowadził we wszystkich powiatach województwa szóstą edycję badania „Barometr Zawodów”. W wygenerowanej dla województwa prognozie na rok 2021 znalazło się 48 zawodów deficytowych, tj. o 2 więcej niż rok wcześniej i kolejny rok z rzędu nie było zawodów nadwyżkowych. Pojawiło się również 7 nowych zawodów deficytowych (fryzjerzy, kosmetyczki, monterzy konstrukcji metalowych, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, ratownicy medyczni, sprzątaczkę i pokojowe) a zabrakło 5 które wskazane były jako deficytowe na rok 2020 (blacharze i lakiernicy samochodowi, kierownicy budowy, mechanicy maszyn i urządzeń, pracownicy socjalni, sprzedawcy i kasjerzy).

W skali województwa największe deficyty nadal występują w branży budowlanej, wśród kierowców samochodów ciężarowych, czy też w zawodzie pielęgniarce. W części tych zawodów występuje luka kadrowa, jak w przypadku pielęgniarek i kierowców samochodów ciężarowych natomiast w przypadku np. zawodów budowlanych jest wiele osób bezrobotnych - jednak w opinii uczestników paneli powody takiej sytuacji są niezmiennie od lat - zdezaktualizowane kwalifikacje, brak doświadczenia zawodowego czy też brak uprawnień zawodowych. Najczęściej wskazywanym jednak powodem jest niechęć do podjęcia zatrudnienia. W przypadku recepcjonistów i rejestratorów, kelnerów i barmanów ale również czasem w przypadku sprzedawców jako powód niepodejmowania zatrudnienia wskazano nieznaną języków obcych.

Przykłady największych deficytów w województwie (www.barometrzwodow.pl):

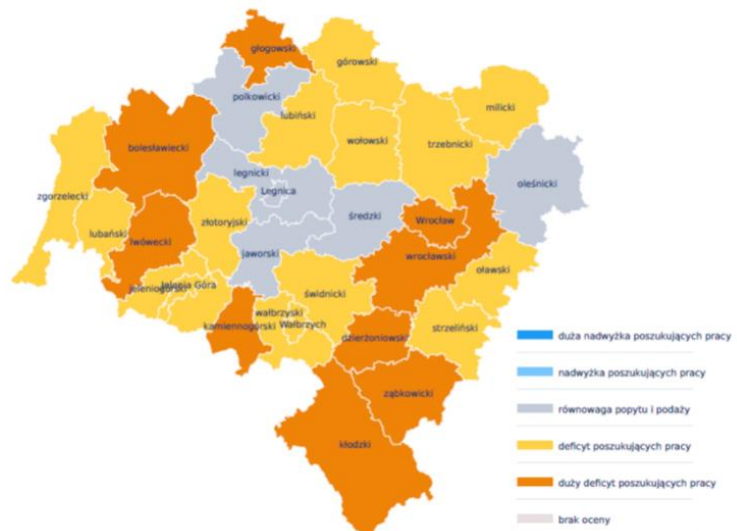
Relacja między dostępnymi
pracownikami a potrzebami
pracodawców:

*kierowcy samochodów ciężarowych
i ciągników siodłowych*

Relacja między dostępnymi
pracownikami a potrzebami
pracodawców:

pielęgniarki i położne

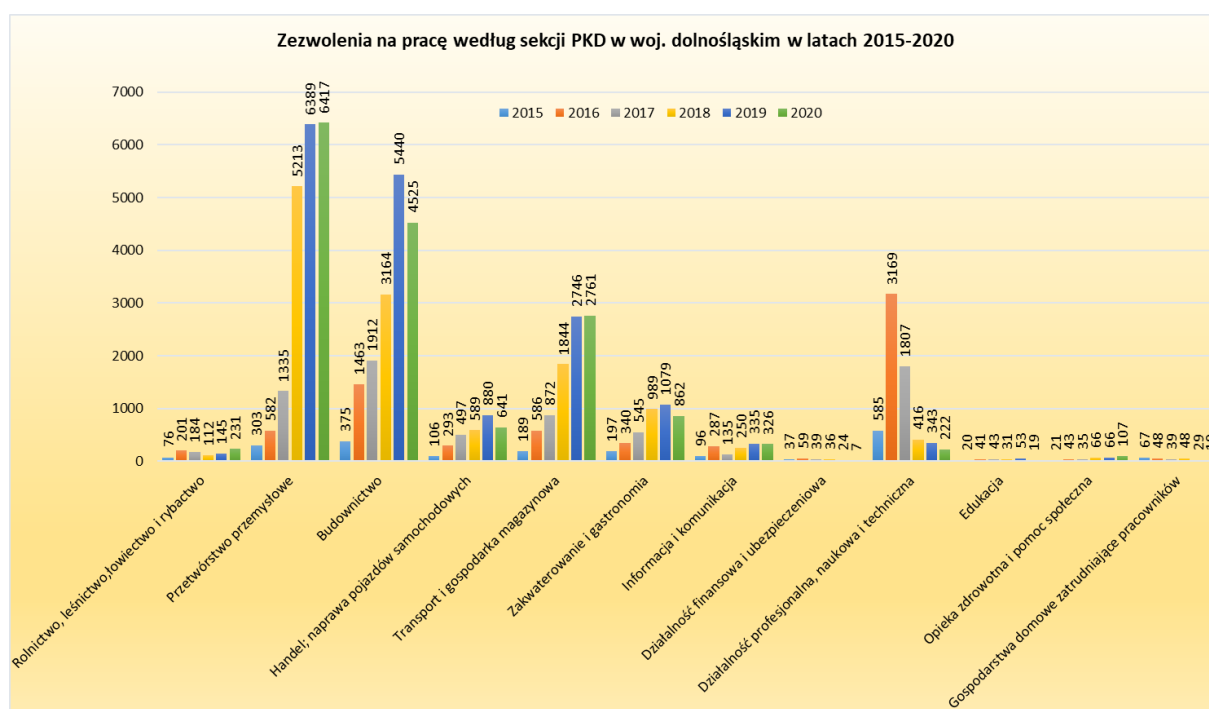
Relacja między dostępnymi
pracownikami a potrzebami
pracodawców:

robotnicy budowlani

Cudzoziemcy na dolnośląskim rynku pracy

W 2020 r. w województwie dolnośląskim złożono 24,6 tys. wniosków o wydanie zezwolenia na pracę (spadek o 20,9% w porównaniu do 2019 r.). Wydano ich 22,1 tys. (spadek o 10,3% w porównaniu do 2019 r.). Wnioski złożone w województwie dolnośląskim stanowiły 6,0% ogółu wniosków w kraju, wydane zezwolenia 5,4%. W ponad 75% wydane zezwolenia dotyczyły obywateli Ukrainy, kolejno Korei Południowej (ponad 9%), Białorusi (ponad 2%), Gruzji (blisko 2%) i Filipin (blisko 1,5%). Pracownicy z Ukrainy otrzymali w ponad 30% zezwolenia na pracę jako pracownicy wykonujący prace proste, w blisko 30% jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Najwięcej zezwoleń na pracę wydano grupie zawodowej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (28,0% ogółu zezwoleń na pracę tj. 2,4 punktu procentowego mniej w porównaniu do 2019 r.), pracownikom wykonującym prace proste (28,0% - tyle samo co przed rokiem) oraz operatorom i monterom maszyn i urządzeń (25,9% tj. 0,2 punktu procentowego mniej niż w roku 2019). W podziale na sekcje PKD najwięcej zezwoleń z końcem roku 2020 zostało wydanych w ramach branży przetwórstwa przemysłowego (31,3% ogółu wydanych zezwoleń), budownictwa (22%) oraz działalności w ramach administrowania (19,6%). Największy wzrost liczby wydanych zezwoleń w porównaniu do 2019 r. odnotowano w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wzrost o 62,1%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (wzrost o 59,3%), a największy spadek w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (spadek o 70,8%) oraz w edukacji (spadek o 64,2%).

Do powiatowych urzędów pracy województwa wpłynęło w 2020 roku 17 938 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową. Wydano 6 504 zezwolenia, z których 98% dotyczyło obywateli Ukrainy. Prawie wszystkie zezwolenia dotyczyły sekcji PKD – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Ponadto powiatowe urzędy pracy zarejestrowały w 2020 roku 164 445 oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcom (22 030 mniej niż w roku poprzednim), z czego najwięcej PUP Wrocław (75 114) i PUP Świdnica (27 100).

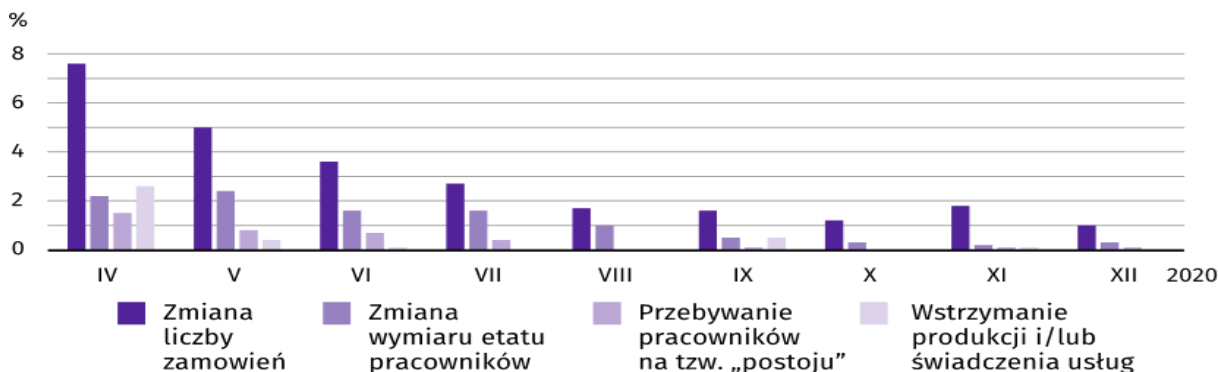
Oświadczenia o powierzeniu wyk. pracy - informacje ogólne		
Obywatelstwo	Oświadczenia wpisane do ewidencji	%
Armenia	276	0,17%
Białoruś	5 557	3,38%
Gruzja	3 395	2,06%
Mołdawia	1 691	1,03%
Rosja	1 646	1,00%
Ukraina	151 880	92,36%
Podsumowanie	164 445	100,00%

5. Wielkie grupy zawodów i specjalności	
5.1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	310
5.2. Specjaliści	1 215
5.3. Technicy i inny średni personel	5 175
5.4. Pracownicy biurowi	6 148
5.5. Pracownicy usług i sprzedawcy	7 234
5.6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	744
5.7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	34 513
5.8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	28 812
5.9. Pracownicy przy pracach prostych	80 294
5.10. Siły zbrojne	0
	164 445

4. Sekcje PKD	
4.1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2 065
4.2. Górnictwo i wydobywanie	62
4.3. Przetwórstwo przemysłowe	72 482
4.4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	14
4.5. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 189
4.6. Budownictwo	35 355
4.7. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0
4.8. Transport i gospodarka magazynowa	13 966
4.9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6 641
4.10. Informacja i komunikacja	0
4.11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25
4.12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	526
4.13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 119
4.14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	17 714
4.15. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2
4.16. Edukacja	252
4.17. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 784
4.18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	276
4.19. Pozostała działalność usługowa	1 705
4.20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0
4.21. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

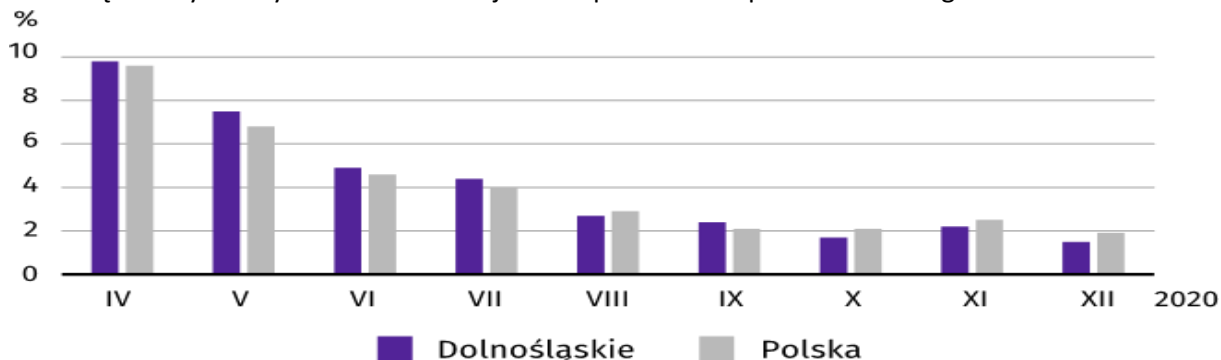
Wpływ pandemii COVID-19 na działalność sektora przedsiębiorstw

Jak podaje Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego w grudniu 2020 przygotowany przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu (na podstawie badania DG-1) najczęściej jako przyczynę zmian w działalności gospodarczej związanej z COVID-19 wskazywano zmianę liczby zamówień:

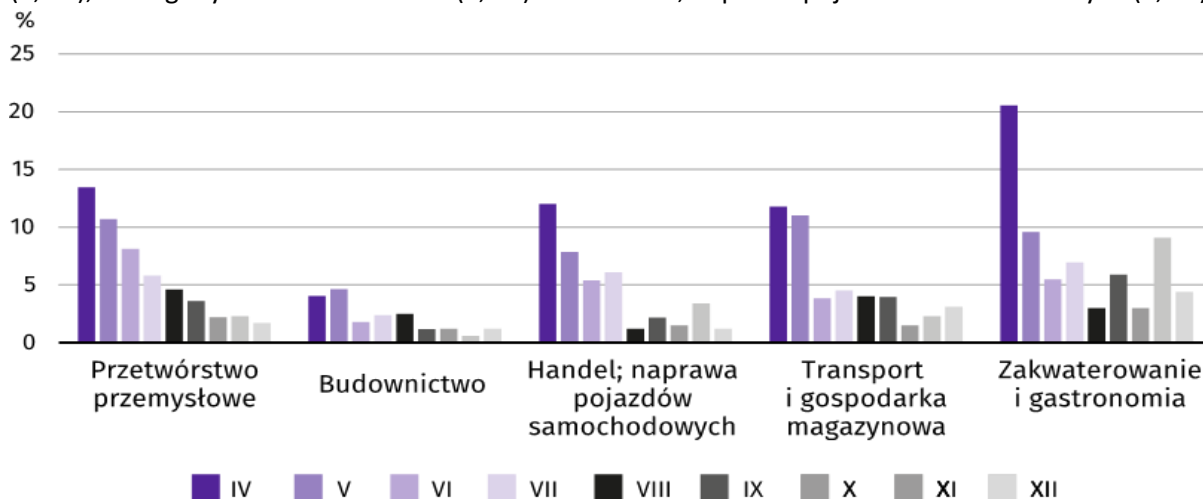

a Respondenci mogli wskazać wiele przyczyn jednocześnie.

Od początku badania, tj. od kwietnia 2020 r., odsetek podmiotów, które wskazały pandemię jako czynnik wywołujący istotne zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej w województwie dolnośląskim był niższy niż średnio w kraju w sierpniu oraz od października do grudnia:

Podmioty z sekcji zakwaterowanie i gastronomia wskazywały największy udział w kraju w okresie od kwietnia do grudnia, natomiast w województwie dolnośląskim – w kwietniu (20,5%), lipcu (6,9%), we wrześniu (5,9%) oraz w listopadzie (9,1%) i grudniu (4,4%), podczas gdy w maju był to transport i gospodarka magazynowa (11,0%), a w czerwcu – przetwórstwo przemysłowe (8,1%). Do sekcji, z których podmioty relatywnie często w grudniu 2020 r. sygnalizowały zmiany spowodowane COVID-19 należały w województwie dolnośląskim również: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (3,3%), obsługa rynku nieruchomości (3,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (3,1%).

Źródło: dane GUS

Wsparcie udzielone przez powiatowe urzędy pracy

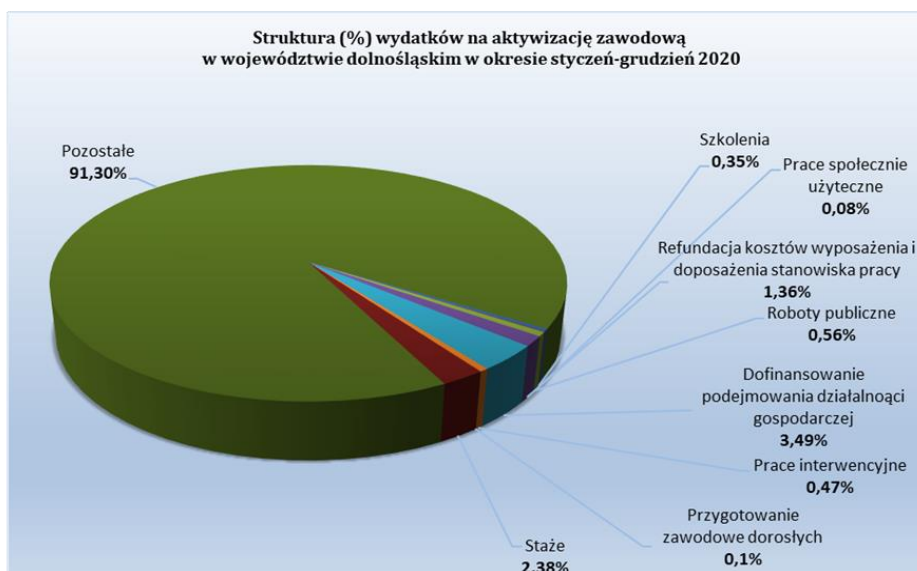
W związku z pandemią COVID-19 w 2020 roku uruchomiono nabór wniosków o przyznanie środków z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie instrumentów określonych w art. 15 zzb-15zze i art. 15 zze2 ustawy COVID-19. Ogłoszenie naboru przez MRPiT nastąpiło 1 kwietnia 2020 r. Do końca roku 2020 DWUP zaopiniował i przekazał do MRPiT 135 wniosków. Pozyskano dla Dolnego Śląska kwotę 1 155 623 300,00 zł.

16 grudnia 2020 roku uruchomiono kolejny nabór wniosków w związku z pandemią COVID-19 o przyznanie środków na finansowanie nowego instrumentu finansowanego ze środków Funduszu Pracy określonego w art. 15 zze 4 ustawy COVID-19, tj. jednorazowej dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy. DWUP

zaopiniował i przekazał do MRPiT 24 wnioski i decyzjami MRPiT pozyskano dla Dolnego Śląska kwotę 15 325 000,00 zł.

W roku 2020 r. wydatkowano na finansowanie programów rynku pracy kwotę 1 252 759 800,00 zł. Najwięcej środków finansowych przeznaczono na pozostałe działania, w tym związane ze wsparciem dla podmiotów gospodarczych w ramach Tarczy antykryzysowej (1 143 765 500,00 zł).

Wydatki związane z COVID-19 znajdują się w pozycji „pozostałe”.

łącznie aktywnymi formami wsparcia objęto 12 824 osoby bezrobotne w tym m.in. 6 180 osób podjęło pracę subsydiowaną (z czego 2 116 osób rozpoczęło własną działalność gospodarczą), 4 594 osoby rozpoczęły staż a 1 117 osób rozpoczęło prace społecznie użyteczne.

Skalę wsparcia ze stromy PUP w ramach przeciwdziałania COVID-19 obrazuje poniższe zestawienie:

PUP	Zbiornicy zzb, zcz, zze (PO WER, RPO WD, Fundusz Pracy)				Mikropożyczki zsd (Fundusz Pracy)				Dotacje zze(4)	
	Liczba wniosków, które wpłynęły do urzędu	Kwota dofinansowania w złożonych wnioskach	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Kwota dofinansowania we wnioskach rozpatrzonych pozytywnie	Liczba wniosków, które wpłynęły do urzędu	Kwota dofinansowania w złożonych wnioskach	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Kwota dofinansowania we wnioskach rozpatrzonych pozytywnie	Liczba wniosków, które wpłynęły do urzędu	Kwota dofinansowania w złożonych wnioskach
RAZEM	41 421	529 105 127	5 328 478	404 145 261	162 124	808 282 720	147 250	734 157 556	4 715	23 561 800
PUP w Bolestawcu	1 300	19 947 073	59 747	14 695 908	4 382	21 851 482	3 888	19 422 671	132	660 000
PUP w Dzierżonowie	1 509	32 021 395	244 632	11 811 097	5 003	24 893 667	4 481	22 340 400	156	780 000
PUP w Głogowie	964	11 627 484	159 309	11 322 911	3 202	15 908 999	3 188	15 831 368	94	470 000
PUP w Górze	370	3 398 634	306	2 705 076	1 469	7 316 115	1 368	6 815 615	51	255 000
PUP w Jaworze	613	6 408 137	27 618	6 064 836	2 109	10 494 890	1 970	9 804 334	85	425 000
PUP w Jeleniej Górze	2 581	29 121 354	382 899	24 174 893	9 342	46 598 571	8 405	41 935 564	436	2 180 000
PUP w Kamiennej Górze	628	8 129 320	12 668	5 358 526	2 048	10 192 330	1 639	8 154 799	69	345 000
PUP w Kłodzku	2 404	29 080 673	208 591	24 220 602	7 331	36 555 595	6 636	33 070 119	416	2 077 000
PUP w Legnicy	2 235	27 897 878	131 953	25 233 896	7 820	39 039 172	7 195	35 901 400	230	1 150 000
PUP w Lubaniu	881	13 664 085	785	10 707 787	2 429	12 088 833	2 340	11 636 408	121	605 000
PUP w Lubinie	1 391	14 745 647	21 699	14 148 921	4 521	22 537 785	4 291	21 393 685	171	850 500
PUP w Lwówku Śl.	710	8 789 790	8 855	7 288 998	2 231	11 120 272	2 079	10 338 061	67	335 000
PUP w Miliczu	701	6 518 178	602	5 454 638	2 071	10 321 069	1 920	9 566 069	100	500 000
PUP w Oleśnicy	1 589	24 023 394	23 727	15 996 372	5 358	26 719 696	4 796	23 896 410	139	695 000
PUP w Oławie	1 107	14 439 189	48 890	9 408 681	4 979	24 832 328	3 492	17 425 755	86	430 000
PUP w Polkowicach	689	7 144 192	48 613	6 379 263	2 088	10 347 666	1 660	8 204 443	67	335 000
PUP w Strzelinie	476	3 881 433	25 219	3 744 967	1 771	8 808 789	1 701	8 458 789	45	225 000
PUP w Środzie Śl.	605	6 131 556	95 594	4 725 132	2 776	13 830 098	2 504	12 473 930	62	310 000
PUP w Świdnicy	1 826	25 484 235	427 840	22 387 001	7 863	39 246 738	7 395	36 911 238	195	975 000
PUP w Trzebnicy	1 043	14 221 134	856	10 059 545	4 770	23 757 378	4 345	21 637 527	109	544 900
PUP w Wałbrzychu	2 065	18 944 604	216 869	17 198 034	6 826	34 065 787	6 321	31 546 067	238	1 190 000
PUP w Wotowie	476	4 525 456	73 460	3 765 143	1 832	9 035 552	1 790	8 830 438	19	95 000
PUP we Wrocławiu	12 637	169 170 520	2 174 026	122 205 189	61 708	308 007 391	56 337	281 264 120	1 342	6 704 400
PUP w Żabkowicach Śl.	832	9 587 032	69 612	9 294 351	3 055	15 161 032	2 782	13 813 446	99	495 000
PUP w Zgorzelcu	1 079	12 864 677	122 118	9 200 946	3 307	16 465 845	3 037	15 107 847	129	645 000
PUP w Złotorzy	710	7 338 056	741 993	6 592 548	1 833	9 085 643	1 690	8 377 053	57	285 000

COVID-19 - wsparcie udzielone przez DWUP

Ustawa z dnia 02.03.2020 o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dniem 01.04.2020 wprowadziła instrument pomocowy w postaci dofinansowania ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, gdy u przedsiębiorcy (i innych uprawnionych podmiotów) wystąpił spadek obrotów gospodarczych, a pracodawca skierował pracowników na przestój lub obniżył im wymiar czasu pracy (art.15gg, art. 15gg [1], art. 15ga). Ostatnia nowelizacja ustawy, obowiązująca od dnia 24.06.2020, wprowadziła nowe możliwości objęcia wsparciem także tych pracodawców, którzy nie skierowali swoich pracowników na przestój, ani nie obniżyli wymiaru czasu pracy (art. 15gg). Wsparcie może dotyczyć maksymalnie 3 miesięcy. Kolejna zmiana, która obowiązuje od 19.12.2020 tzw. tarcza 6.0 pozwoliła pracodawcom z 41 branż na składanie wniosków o dofinansowanie do wynagrodzenia na każdy etat, pod warunkiem wskazania, że przychody firmy spadły do analogicznego okresu rok wcześniej o co najmniej 40% (art. 15gga)

Do dnia 31 grudnia 2020:

Podstawa prawna z ustawy	Liczba złożonych wniosków	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Liczba osób objętych wsparciem finansowym	Kwota w tys.	Liczba przedsiębiorców
art. 15g	6 392	3 423	173 150	679 289,9	2 885
art. 15gg	2 922	2 206	93 442	330 886,4	1 773
art. 15gga	423	0	0	0	417
RAZEM	9 737	5 629	266 592	1 010 176,3	4 614

Po realizacji wsparcia każdy z pracodawców zgodnie z przepisami jest zobowiązany do złożenia rozliczenia. Do rozliczenia, składanego w formie elektronicznej, Beneficjent dołącza:

- dokumenty potwierdzające prawidłowość wykorzystania środków,
- dokumenty potwierdzające zatrudnienie pracowników, na wynagrodzenia których otrzymał dofinansowanie.

Rozliczenie dokonywane przez urząd składa się z dwóch etapów:

- wstępnej weryfikacji rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków, polegającej w szczególności na analizie jej kompletności, prawidłowości złożonych przez beneficjentów oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych środków;
- końcowej weryfikacji dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków i ostatecznego zatwierdzenia przekazanego rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Do końca 2020 roku dokonano weryfikacji wstępnego rozliczenia 4 530 wniosków.

Priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2021

Na podstawie przedstawionej diagnozy oraz prognoz zapotrzebowania na zawody, a także innych wymienionych we wstępie dokumentów określono następujące priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy, kierunki działań oraz cele wg priorytetów na rok 2021:

Priorytet 1 – Wzrost aktywności zawodowej oraz edukacyjnej mieszkańców regionu jako czynnik zwiększający adaptacyjność mieszkańców Dolnego Śląska na regionalnym rynku pracy,

Priorytet 2 – Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy i zwiększenie efektywności zarządzania dolnośląskim rynkiem pracy w celu wzrostu zatrudnienia w regionie.

Główne kierunki działań na dolnośląskim rynku pracy w roku 2021

- ochrona istniejących miejsc pracy,
- wspieranie i aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym szczególnie grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe,
- aktywizacja osób z terenów wiejskich,
- podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych osób bezrobotnych, a w szczególności bezrobotnych nie posiadających jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego,
- umożliwianie osobom bezrobotnym zdobywania pierwszego doświadczenia zawodowego,
- wspieranie i aktywizacja osób w starszych grupach wiekowych,
- wspieranie osób młodych (do 30 roku życia) w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy,
- wspieranie zatrudnienia i utrzymania się na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
- popularyzowanie elastycznych form zatrudnienia członków rodzin z osobami zależnymi oraz rozwój usług wspierających te osoby w ich powrocie na rynek pracy i utrzymaniu się na nim.

Cele dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2021 według priorytetów

Priorytet 1 - Wzrost aktywności zawodowej oraz edukacyjnej mieszkańców regionu jako czynnik zwiększający adaptacyjność mieszkańców Dolnego Śląska na regionalnym rynku pracy:

- przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i związanemu z tym wykluczeniu zawodowemu i społecznemu,
- poprawa jakości zasobów siły roboczej (osób bezrobotnych i poszukujących pracy), w dostosowaniu do wyzwań związanych z transformacją cyfrową,
- wspieranie działań związanych z podnoszeniem i aktualizacją kwalifikacji dostosowanych do potrzeb pracodawców, służących poprawie zdolności do zatrudnienia oraz podnoszeniu poziomu aktywności zawodowej bezrobotnych,
- stymulowanie wzrostu zatrudnienia w regionie poprzez wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne,
- wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców regionu, szczególnie osób w starszych grupach wiekowych (powyżej 50 roku życia) oraz osób niepełnosprawnych.
- promowanie i dofinansowanie kształcenia ustawicznego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Priorytet 2 - Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy i zwiększenie efektywności zarządzania dolnośląskim rynkiem pracy w celu wzrostu zatrudnienia w regionie:

- zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez dolnośląskie publiczne instytucje rynku pracy poprzez wykorzystanie środków krajowych i unijnych przeznaczonych na realizację zadań i projektów związanych z rynkiem pracy,
- usprawnienie funkcjonowania dolnośląskich instytucji rynku pracy poprzez wykorzystanie doświadczeń płynących z działań takich, jak m.in. zlecenie działań aktywizacyjnych agencjom zatrudnienia, współpraca z organizacjami pozarządowymi czy też projekty pilotażowe,
- podniesienie jakości oferty dolnośląskich instytucji rynku pracy poprzez wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych, pozyskiwanych np. w wyniku realizacji ponadnarodowych projektów współfinansowanych z EFS,
- podniesienie jakości kwalifikacji osób pozostających w zatrudnieniu w zawodach deficytowych poprzez promocję i wykorzystanie środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, zarówno na rzecz pracodawców jak i pracowników,
- zwiększenie dostępu do usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia m.in. poprzez aktywną współpracę z partnerami społecznymi,
- szersze wykorzystanie narzędzi z zakresu ekonomii społecznej (zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, spółdzielnie socjalne itp.),
- zwiększenie współpracy pomiędzy dolnośląskimi powiatowymi urzędami pracy w zakresie mobilności wewnątrzregionalnej z wykorzystaniem np. bonu na zasiedlenie.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2021

Grupy priorytetowe:

- ✓ długotrwale bezrobotni,
- ✓ bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- ✓ bezrobotne osoby w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- ✓ bezrobotni do 30 roku życia,

Ponadto szczególnym wsparciem objęte będą grupy:

- ✓ bezrobotni bez doświadczenia zawodowego,
- ✓ bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- ✓ bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- ✓ bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- ✓ przedsiębiorców zagrożonych negatywnymi skutkami pandemii Covid-19,
- ✓ pracowników zagrożonych utratą pracy z powodu pandemii koronawirusa.

Źródła finansowania

Podstawowymi źródłami finansowania działań ujętych w Dolnośląskim Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2021 roku są:

- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ✓ Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ,
- ✓ Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Na realizację w 2021 roku w województwie dolnośląskim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przeznaczona została z Funduszu Pracy decyzją Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii kwota **219 310 436,62 zł**. Z kwoty tej:

- ✓ **60 447 426,33 zł** przeznaczone jest na współfinansowanie projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój,
- ✓ **59 339 002,87 zł** przeznaczone jest na współfinansowanie projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego.

Niezależnie od powyższego, wzorem lat ubiegłych powiatowe urzędy pracy województwa dolnośląskiego będą składały wnioski o pozyskanie dodatkowych środków Funduszu Pracy pochodzących z rezerwy Ministra właściwego do spraw pracy w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo naborów. Dla przykładu w 2019 roku urzędy pozyskały dodatkowe środki FP w wysokości **3 770 700,00 zł**.

W ramach Tarczy Antykryzysowej Powiatowe Urzędy Pracy będą kontynuowały składanie wniosków o środki Funduszu Pracy na finansowanie instrumentów określonych w artykułach 15zzb-15zze i 15zze² oraz 15zze⁴ ustawy COVID-19. Środki te są nielimitowane i przekazywane na podstawie złożonych zapotrzebowań.

Środki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na kontynuowanie wsparcia udzielanego przez DWUP są nielimitowane i będą przyznawane na podstawie złożonych wniosków przez przedsiębiorców, które przejdą pozytywną weryfikację formalną i merytoryczną.

Kolejnym źródłem finansowania są środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Rada Rynku Pracy dokonała podziału pomiędzy województwa limitu tych środków na rok 2021. Kwota dla powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego wynosi **15 635 000 zł**.

Przyjęto, że w roku 2021 obowiązywać będą następujące priorytety wydatkowania środków KFS:

- 1) wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek obostrzeń zapobiegających rozprzestrzenianiu się choroby COVID-19, musiały ograniczyć swoją działalność;
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników służb medycznych, pracowników służb socjalnych, psychologów, terapeutów, pracowników domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, prywatnych domów opieki oraz innych placówek dla seniorów/osób

- chorych/niepełnosprawnych, które bezpośrednio pracują z osobami chorymi na COVID-19 lub osobami z grupy ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby;
- 3) wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
  - 4) wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
  - 5) wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem;
  - 6) wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych;
  - 7) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły lub świadectwa dojrzałości;
  - 8) wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego.

Analogicznie do lat ubiegłych urzędy będą aplikować o środki z rezerwy KFS, która dla Dolnego Śląska wynosi **3 046 751,00 zł**.

Priorytety Rady Rynku Pracy dotyczące wydatkowania rezerwy KFS:

- a) wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców;
- b) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;
- c) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- d) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- e) wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności;
- f) wsparcie kształcenia ustawicznego osób dorosłych w nabywaniu kompetencji cyfrowych.

Partnerstwo, monitoring, sprawozdawczość

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2021 rok opracowany został po przeprowadzeniu konsultacji z powiatowymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi. Zawarte w przedmiotowym dokumencie zadania będą realizowane zgodnie z zasadą partnerstwa. Na poziomie lokalnym wspierane będzie partnerstwo na rzecz wzrostu zatrudnienia, którego cele oraz zasady współpracy określa zawarta w 2014 roku umowa pomiędzy Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa oraz innymi partnerami społecznymi. Istotą zawartego partnerstwa jest dążenie do osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia w regionie, większej mobilności zasobów ludzkich oraz wzrostu kompetencji mieszkańców Dolnego Śląska w powiązaniu z potrzebami regionalnej gospodarki.

Monitoring DRPDZ 2021 będzie prowadzony w oparciu o wybrane obszary monitorowania istotne dla całego regionu oraz dla wskazanych grup priorytetowych (wskaźniki udziału w strukturze bezrobotnych np.: osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, osób bez kwalifikacji zawodowych i do 30 roku życia). Oczekuje się, że prowadzone działania będą miały dalszy pozytywny wpływ na dolnośląski rynek pracy i spowodują tych obniżenie wskaźników zwłaszcza w odniesieniu do grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy.

Obszary monitorowania DRPDZ

- stopa bezrobocia (dane GUS),
- udział poszczególnych grup priorytetowych w strukturze bezrobotnych (dane Ministerstwa, DWUP, PUP),
- liczba bezrobotnych objętych subsydiowanymi programami rynku pracy województwa dolnośląskiego (dane Ministerstwa, DWUP, PUP),
- liczba osób, które uczestniczyły w projektach pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, współfinansowanych ze środków EFS (dane DWUP, PUP),
- liczba osób bezrobotnych, wyłączonych z ewidencji z tytułu podjęcia pracy (dane DWUP, PUP),
- liczba osób, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia (dane DWUP),
- liczba osób uczestniczących w kształceniu ustawicznym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (dane Ministerstwa, DWUP, PUP).
- liczba wniosków (w tym liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie) złożonych do PUP w ramach instrumentów określonych w ustawie COVID-19.
- liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali ze wsparcia udzielanego z FGŚP,
- liczba osób objętych wsparciem finansowym w ramach Tarczy Antykryzysowej FGŚP.

Na podstawie wyników monitoringu DWUP opracuje sprawozdanie roczne, które będzie zawierało informacje na temat stosowanych instrumentów rynku pracy, efektów (zmian w poziomie wskaźników) oraz wydatkowanych na ten cel środków w podziale na źródła finansowania. W sprawozdaniu zostaną dodatkowo zamieszczone informacje o działaniach powiatowych urzędów pracy na rzecz osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy lub innych osób wymagających wsparcia z obszaru województwa dolnośląskiego.

Sprawozdanie z realizacji Dolnośląskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021 zostanie przedłożone do zaopiniowania członkom Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy.